DECEM PRAECEPTA · DECALOGUS

Deset Božjih zapovijedi

Napisan Božjim prstom na dvjema kamenim pločama i predan Mojsiju na gori Sinaju (Izlazak 20; Ponovljeni zakon 5), Dekalog izriče naravni zakon koji obvezuje svakoga čovjeka. Krist ga nije dokinuo nego ispunio: „Ako želiš ući u život, čuvaj zapovijedi” (Matej 19,17).

Rembrandt, Mojsije s pločama Zakona, 1659. · Gemäldegalerie, Berlin

NAJVEĆA ZAPOVIJED

„Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom! To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga! O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci.”

— Matej 22,37–40

PRVA PLOČA · I–III

Ljubav prema Bogu

Naše dužnosti prema Bogu: bogoštovlje, poštovanje njegova imena i posvećivanje njegova dana.

DRUGA PLOČA · IV–X

Ljubav prema bližnjemu

Naše dužnosti prema drugima: obitelj, život, čistoća, imovina, istina i želje srca.

Numerirane prema katoličkoj predaji, koja slijedi sv. Augustina.

I Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemoj imati drugih bogova uz mene.

Zapovijeda vjeru, ufanje, ljubav i štovanje koje pripada samo Bogu.

Zabranjuje idolopoklonstvo, praznovjerje, okultizam, svetogrđe, krivovjerje, očaj i preuzetnost.

II Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud.

Zapovijeda poštovanje Božjega imena i svetih stvari te vršenje dopuštenih zakletvi i zavjeta.

Zabranjuje psovku, kletvu, nepoštovanje svetih imena te lažne ili nepromišljene zakletve.

III Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.

Zapovijeda svetkovanje nedjelje, Dana Gospodnjega, misom, molitvom i odmorom.

Zabranjuje propuštanje mise bez teškoga razloga te nepotrebne teške poslove ili trgovinu.

IV Poštuj oca i majku.

Zapovijeda ljubav, poštovanje i poslušnost prema roditeljima i zakonitim poglavarima; i brigu roditelja za dušu i tijelo svoje djece.

Zabranjuje nepoštovanje, neposluh u dopuštenim stvarima i zanemarivanje obiteljskih dužnosti.

V Ne ubij.

Zapovijeda čuvanje vlastitoga i bližnjega života, zdravlja i duše.

Zabranjuje ubojstvo, pobačaj, samoubojstvo, eutanaziju, mržnju, nepravednu srdžbu, tučnjavu, pijanstvo i sablazan.

VI Ne sagriješi bludno.

Zapovijeda čistoću u riječi i djelu, prema vlastitom staležu, i vjernost u braku.

Zabranjuje preljub, blud i svaki nečisti čin, kao i nečednost u odijevanju, govoru i zabavi.

VII Ne ukradi.

Zapovijeda pravednost i poštenje, plaćanje dugova i pravedne plaće te vraćanje oduzetoga.

Zabranjuje krađu, prijevaru, varanje, nepravedno oštećivanje imovine i rasipanje tuđih dobara.

VIII Ne reci lažna svjedočanstva.

Zapovijeda istinoljubivost, čuvanje dobroga imena bližnjega i čuvanje tajni.

Zabranjuje laž, krivo svjedočenje, klevetu, ogovaranje, tračanje i nepromišljeno suđenje.

IX Ne poželi tuđeg ženidbenog druga.

Zapovijeda čistoću srca te čuvanje očiju i mašte.

Zabranjuje hotimično zadržavanje nečistih misli i želja.

X Ne poželi tuđe stvari.

Zapovijeda zadovoljstvo onim što imamo i darežljivost prema siromasima.

Zabranjuje zavist, pohlepu i želju da se nepravedno stekne tuđe dobro.